KENDELSE AFSAGT AF RETTENS PRÆSIDENT
26. januar 2001 *

I sag T-353/00 R,

Jean-Marie Le Pen, Saint-Cloud (Frankrig), ved advokat F. Wagner,

sagsøger,

mod

Europa-Parlamentet ved H. Krück og C. Karamarcos, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

støttet af

Den Franske Republik ved D. Wibaux og G. de Bergues, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

angående en begæring om udsættelse af gennemførelsen af en beslutning truffet i form af en erklæring fra Europa-Parlamentets formand den 23. oktober 2000,

har

PRÆSIDENTEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS

afsagt følgende

Kendelse

De relevante retsregler

Fællesskabsretten

1 Artikel 5 EU bestemmer følgende:

»Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen, Domstolen og Revisionsretten udøver deres beføjelser under de betingelser og med de mål for øje, som er

fastsat dels i traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber og i senere traktater og retsakter om ændring eller supplering af nævnte traktater, dels i de øvrige bestemmelser i nærværende traktat.«

2 Det bestemmes i artikel 189, stk. 1, EF, artikel 20 KS og artikel 107 EA, at Europa-Parlamentet »består af repræsentanter for folkene i de i Fællesskabet sammensluttede stater«.

3 Artikel 190, stk. 4, EF, artikel 21, stk. 3, KS og artikel 108, stk. 3, EA bestemmer, at Parlamentet udarbejder forslag til afholdelse af almindelige direkte valg ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde eller efter principper, der er fælles for alle medlemsstater, og at Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed, fastsætter forskrifter herom, som det henstiller til medlemsstaterne at vedtage. Desuden præciseres det i artikel 7, stk. 1, i akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet, som er bilagt Rådets afgørelse af 20. september 1976 (herefter »akten af 1976«), at udarbejdelse af forslag til en ensartet valgprocedure henhører under Parlamentets ansvar. Indtil nu er der ikke vedtaget nogen ensartet ordning på trods af de forslag, Parlamentet har fremsat herom.

4 Ifølge artikel 3, stk. 1, i akten af 1976 »vælges« Parlamentets medlemmer »for en periode på fem år«.

5 I artikel 6 i akten af 1976 opregnes i stk. 1 de hverv, som hvervet som repræsentant i Europa-Parlamentet er uforeneligt med, og det bestemmes i stk. 2,

at hver medlemsstat »i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, [kan] fastsætte, hvilke hverv der er uforenelige på nationalt plan«. Artikel 7, stk. 2, i akten af 1976 lyder således:

»Indtil en ensartet valgprocedure er trådt i kraft og med forbehold af de øvrige forskrifter i denne akt er valgproceduren undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter.«

6 Artikel 11 i akten af 1976 bestemmer følgende:

»Indtil den i artikel 7, stk. 1, fastsatte ensartede valgprocedure er trådt i kraft, prøver Europa-Parlamentet repræsentanternes mandater. Med henblik herpå tager Europa-Parlamentet de valgresultater, der officielt er bekendtgjort af medlemsstaterne, til efterretning og træffer afgørelse i eventuelle tvivlsspørgsmål, der måtte opstå på grundlag af bestemmelserne i denne akt, bortset fra tvivlsspørgsmål vedrørende de nationale bestemmelser, som denne akt henviser til.«

7 Artikel 12 i akten af 1976 bestemmer følgende:

»1. Indtil den i artikel 7, stk. 1, fastsatte ensartede valgprocedure er trådt i kraft og med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne akt, fastlægger hver medlemsstat de nærmere procedurer med henblik på, at et mandat, som måtte blive ledigt i løbet af den i artikel 3 omhandlede femårige periode, besættes for resten af denne periode.

2. Dersom mandatet er blevet ledigt som følge af en medlemsstats nationale bestemmelser, underretter denne Europa-Parlamentet herom, og Europa-Parlamentet tager meddelelsen til efterretning.

I alle øvrige tilfælde konstaterer Europa-Parlamentet, at et mandat er blevet ledigt, og underretter medlemsstaten herom.«

8 Artikel 7 i Europa-Parlamentets forretningsorden (EFT 1999 L 202, s. 1, herefter »forretningsordenen«) har overskriften »Valgs prøvelse«. Dens stk. 4 og 5 lyder således:

»4. Det kompetente udvalg påser, at medlemsstaternes og Unionens myndigheder omgående giver Parlamentet alle oplysninger, som vil kunne påvirke et medlem af Europa-Parlamentet i dettes udøvelse af sit mandat eller suppleanternes rækkefølge; er der tale om en udnævnelse, angives den dato, fra hvilken udnævnelsen har virkning.

Indleder medlemsstaternes kompetente myndigheder en procedure, som kan føre til mandatbortfald for et medlem, anmoder formanden dem om at blive løbende orienteret om sagens udvikling. Han henviser sagen til det kompetente udvalg, på hvis forslag Parlamentet kan afgive udtalelse.«

9 Forretningsordenens artikel 8, stk. 6, bestemmer følgende:

»Mandatet anses som ophørt og ledigt fra følgende tidspunkter:

— ved nedlæggelse af mandat: fra datoen for Parlamentets konstatering af, at mandatet er blevet ledigt, i overensstemmelse med protokollen om mandatnedlæggelsen,

— ved udnævnelse til hverv, som er uforenelige med mandatet som medlem af Europa-Parlamentet enten i den nationale valglov eller i henhold til artikel 6 i akten af 20. september 1976: fra det tidspunkt, der angives af medlemsstaternes eller Unionens kompetente myndigheder.«

10 Parlamentets formands opgaver er fastsat i forretningsordenens artikel 19, der lyder således:

»1. Formanden leder på de i forretningsordenen fastsatte betingelser alt arbejde i Parlamentet og dets organer. Han har alle de beføjelser, som er nødvendige for at føre forsædet ved alle Parlamentets forhandlinger og sikre, at de afvikles korrekt.

2. Formanden åbner, udsætter og hæver møderne. Han påser overholdelsen af forretningsordenen, sørger for opretholdelse af god orden, giver talerne ordet, erklærer forhandlingerne for afsluttet, lader foretage afstemninger og bekendtgør afstemningernes udfald. Han henviser de sager til udvalgene, som hører under deres sagsområde.

3. Formanden må under forhandlingerne kun tage ordet for at sammenfatte forhandlingen og føre den tilbage til sagen. Vil formanden deltage i forhandlingerne, må han forlade formandspladsen og kan først indtage den igen, efter at forhandlingen om sagen er afsluttet.

4. Formanden repræsenterer Parlamentet i internationale forbindelser, ved officielle lejligheder samt i administrative, retslige og finansielle anliggender. Han kan uddelegere disse beføjelser.«

11 Forretningsordenens artikel 19, stk. 1, er blevet fortolket i henhold til forretningsordenens artikel 180 således:

»Blandt formandens beføjelser er retten til at sætte teksterne under afstemning i en anden rækkefølge end den afstemningsrækkefølge, der fremgår af det dokument, der stemmes om. Formanden kan i analogi med bestemmelserne i artikel 130, stk. 7, forinden indhente Parlamentets samtykke hertil.«

Fransk ret

12 Ifølge artikel 5 i lov 77-729 af 7. juli 1977 om valg af repræsentanter til De Europæiske Fællesskabers Forsamling (JORF af 8.7.1977, s. 3579, herefter »loven af 1977«) gælder følgende:

»Valglovens artikel LO 127 til LO 130-1 i valgloven gælder for valg af repræsentanter til De Europæiske Fællesskabers Forsamling.

Såfremt et medlem mister sin valgbarhed under mandatets varighed, ophører dette. Dette fastslås ved dekret.«

13 Artikel 24, stk. 1, i loven af 1977 bestemmer følgende:

»Den kandidat, der er opført på listen umiddelbart efter den sidste valgte kandidat, træder i stedet for den på denne liste valgte repræsentant, hvis mandat bliver ledigt, uanset af hvilken grund.«

14 Artikel 25 i loven af 1977 bestemmer følgende:

»Enhver vælger kan anfægte valg af repræsentanter til De Europæiske Fællesskabers forsamling under et søgsmål for Conseil d'État inden for ti dage efter forkyndelsen af valgresultaterne og med hensyn til ethvert spørgsmål om anvendelsen af denne lov. Afgørelsen træffes i plenum.

Søgsmålet har ikke opsættende virkning.«

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

15 Sagsøgeren, Jean-Marie le Pen, blev valgt til medlem af Europa-Parlamentet den 13. juni 1999.

16 Ved dom af 23. november 1999 har den franske Cour de cassation (afdelingen for straffesager) forkastet sagsøgerens appel af Cour d'appel de Versailles' dom af 17. november 1998, hvorved han var blevet kendt skyldig i vold mod en person, der var indehaver af offentlig myndighed, under udøvelsen af dennes funktioner, hvorved det var åbenbart eller kendt af ophavsmanden, at offeret havde denne egenskab, et forhold, der er optaget i og gjort strafbart ved den franske straffelovs artikel 222-13, stk. 1, nr. 4. For dette forhold blev han idømt tre måneders betinget fængsel og en bøde på 5 000 franske franc (FRF). Som tillægsstraf blev der truffet bestemmelse om fortabelse af de rettigheder, der nævnes i straffelovens artikel 131-26, nr. 2, begrænset til valgbarhed, for en periode på et år.

17 På grund af denne straffedom og i henhold til artikel 5, stk. 2, i lov af 1977 har den franske premierminister ved dekret af 31. marts 2000 fastslået, at »[sagsøgerens] tab af valgbarhed [medførte] ophør af hans mandat som repræsentant i Europa-Parlamentet«.

18 Dekretet af 31. marts 2000 blev meddelt sagsøgeren ved skrivelse fra det franske udenrigsministeriums direktør af 5. april 2000. I denne skrivelse blev det præciseret, at sagsøgeren kunne anlægge sag til prøvelse af det nævnte dekret ved det franske Conseil d'État inden for en frist på to måneder fra denne meddelelse.

19 Ved udateret skrivelse meddelte Europa-Parlamentets formand, Fontaine, sagsøgeren, at de franske myndigheder (åbenbart den 25.4.2000 ved skrivelse fra Den Franske Republiks faste repræsentation ved Den Europæiske Union) havde forelagt hende sagsakterne vedrørende bortfaldet af sagsøgerens mandat som medlem af Parlamentet. Hun meddelte ham, at hun ville »give meddelelse om disse sagsakter på plenarmødet den 3. maj [2000]«, og at sagen i henhold til forretningsordenens artikel 7, stk. 4, andet afsnit, »ville blive henvist til det kompetente udvalg«.

20 Protokollen for plenarmødet den 3. maj 2000, afsnittet om »Jean-Marie Le Pen's mandat«, lyder således:

»Formanden for [Europa-Parlamentet] meddelte [...], at sagen ville blive henvist til Udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked, jf. forretningsordenens artikel 7, stk. 4, andet afsnit. Retsudvalget mødes i morgen tidlig kl. 9.«

21 Prøvelsen af Le Pen's valg blev foretaget af Udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked (herefter »Retsudvalget«) for lukkede døre under dets møder den 4., 15. og 16. maj 2000.

22 Referatet af mødet den 4. maj 2000 viser, at Retsudvalget udsatte undersøgelsen af sagen til et senere møde, hvor det eventuelt ville kunne træffe beslutning. Det fremgår af referatet af mødet den 15. maj 2000, at Retsudvalgets formand, Palacio, foreslog, at Parlamentets beslutning blev begrænset til »formalitetsspørgsmålet, om dekretet skulle tages til efterretning eller ikke tages til efterretning«. Imidlertid blev dette »forslag til henstilling til Parlamentets formand« »forkastet med 15 stemmer mod 13«. Drøftelsen blev genoptaget dagen efter, og referatet af mødet den 16. maj 2000 konstaterer blot, at udvalget »opretholder sin beslutning fra den foregående dag«.

23 Under plenarmødet den 18. maj 2000 henviste formanden til, at hun havde anmodet Retsudvalget om en udtalelse om den meddelelse, som de franske

myndigheder havde givet om bortfaldet af sagsøgerens mandat, og oplæste en skrivelse, som hun havde modtaget den 17. maj, og som lød således:

»Fru formand,

På sit møde den 16. maj 2000 genoptog [Retsudvalget] behandlingen af hr. Jean-Marie Le Pen's situation. Udvalget er klar over, at dekretet fra den franske premierminister, som blev tilstillet hr. Le Pen den 5. april 2000 og offentliggjort i *det franske Statstidende* den 22. april 2000, er trådt i kraft. Udvalget har imidlertid fæstet sig ved, som det nævnes i den skrivelse, der informerer den berørte part om dekretet, at denne har mulighed for at indbringe afgørelsen for [Conseil d'État]. Et sådant skridt må forventes at være ledsaget af en anmodning om opsættende virkning i forhold til dekretets effektuering.

Med henvisning til den tidligere trufne beslutning om ikke på nuværende tidspunkt at anbefale, at Parlamentet formelt tager dekretet vedrørende hr. Le Pen til efterretning, undersøgte udvalget mulige måder at gå videre med sagen på. Til støtte for denne beslutning blev sagen omkring hr. Tapie fremholdt som en mulig vej at gå, hvilket ville få til følge, at Europa-Parlamentet først skulle tage dekretet om fortabelse af mandatet formelt til efterretning, når fristen for at indbringe afgørelsen for [Conseil d'État] er udløbet, eller, dersom det måtte blive aktuelt, til dette har truffet en beslutning.«

Dernæst udtalte Europa-Parlamentets formand, at hun havde i sinde at følge »Retsudvalgets udtalelse«.

24 Under debatten mellem flere medlemmer af Parlamentet, som fulgte på denne udtalelse, sagde Parlamentets formand bl.a., at »det [var] Parlamentet, der tager noget til efterretning, ikke dets formand«.

25 Ifølge referatet af dette plenarmøde mente Parlamentets formand ved debattens afslutning, at Barón Crespo, som havde anmodet om, at udtalelsen fra Retsudvalget blev sat under afstemning, tilsluttede sig Hänsch's opfattelse, hvorefter Parlamentet ikke kunne stemme, bl.a. fordi der ikke forelå et formelt forslag fra Retsudvalget. Parlamentets formand konkluderede, at i mangel af et »egentligt forslag fra Retsudvalget« var denne opfattelse »den bedste løsning for alle«.

26 Den 5. juni 2000 indbragte sagsøgeren sagen for Conseil d'État med påstand om annullation af dekretet af 31. marts 2000.

27 Ved skrivelse af 9. juni 2000 til Védrine og Moscovici, henholdsvis den franske regerings udenrigsminister og viceminister med ansvar for Europa-spørgsmål, anførte Europa-Parlamentets formand følgende:

»Efter udtalelse fra Parlamentets [Retsudvalg] finder jeg det passende, da mandatbortfaldet er irreversibelt, at Europa-Parlamentet først formelt tager dekretet [af 31. marts 2000] til efterretning ved udløbet af fristen for at indbringe sagen [for] Conseil d'État, eller i givet fald efter at dette har truffet afgørelse.«

28 I skrivelse af 13. juni 2000 underrettede Moscovici Parlamentets formand om, at den franske regering udtrykkeligt bestred Parlamentets stillingtagen under mødet den 18. maj samme år, hvorved det afslog at tage til efterretning, at sagsøgerens mandat var bortfaldet som fastslået ved dekretet af 31. marts 2000. Han fastslog, at Parlamentet ved denne stillingtagen tilsidesatte akten af 1976, og at den påberåbte begrundelse ikke kunne berettige en sådan tilsidesættelse. Parlamentet blev derefter opfordret til at tage dette bortfald til efterretning »snarest muligt«.

29 Parlamentets formand svarede ved skrivelse af 16. juni 2000, at Parlamentet »først [ville tage] til efterretning, at [sagsøgerens] mandat var bortfaldet, når [dekretet af 31. marts 2000 var] blevet endeligt«, hvilket endnu ikke var tilfældet. Hun begrundede denne stillingtagen med henvisning til Bernard Tapie's fortilfælde og hensynet til retssikkerheden.

30 Den 6. oktober 2000 besluttede Conseil d'État ikke at give sagsøgeren medhold.

31 En skrivelse fra Védrine og Moscovici af 12. oktober 2000 blev den 17. oktober 2000 tilsendt Parlamentet af Den Franske Republiks faste repræsentation ved Den Europæiske Union. De to ministre fremhævede, at den franske regering stadig »på det bestemteste bestred« Parlamentets stillingtagen, nemlig at afvente Conseil d'État's afgørelse i den af sagsøgeren anlagte sag til prøvelse af dekretet af 31. marts 2000, som regeringen anså for en tilsidesættelse af »ordlyden af og ånden i akten af 1976«. De tilføjede følgelig:

»Vi forventer, at Parlamentet bringer sig i overensstemmelse med fællesskabsretten og gennem Dem hurtigst muligt tager til efterretning, at Le Pen's mandat er bortfaldet.«

32 Den 20. oktober 2000 underrettede Parlamentets formand ved skrivelse Le Pen om, at hun dagen før havde modtaget »Den Franske Republiks myndigheders officielle meddelelse« om, at Conseil d'État ikke havde givet sagsøgeren medhold i den sag, som denne havde anlagt til prøvelse af dekretet af 31. marts 2000, og at hun i henhold til forretningsordenen og akten af 1976 »ville tage dekretet af [31. marts 2000] til efterretning ved plenarmødets genoptagelse den 23. oktober« samme år.

33 Sagsøgeren svarede ved skrivelse af 23. oktober 2000. Han meddelte Parlamentets formand, at Conseil d'État's dom af 6. oktober 2000 kun var blevet afsagt af to forenede underafdelinger, skønt artikel 25 i loven af 1977 krævede, når der var tale om mandatet for et medlem af Europa-Parlamentet, at en sådan afgørelse træffes i plenum. Han underrettede hende også om, at der ville blive indgivet en benådningsansøgning til præsidenten for Den Franske Republik, og at der ville blive anlagt sag ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Han anmodede derfor om, at der blev holdt et nyt møde i Retsudvalget, og at der blev givet tilladelse til, at han og hans advokater blev hørt under dette.

34 Under Parlamentets plenarmøde den 23. oktober 2000 henviste sagsøgeren og andre medlemmer af hans politiske parti under punktet på dagsordenen »Erklæringer fra formanden« på ny til de angivelige uregelmæssigheder, som de franske myndigheder skulle have begået under den procedure, der havde ført til Conseil d'État's dom af 6. oktober 2000 af. De anmodede om, at Parlamentet ikke tog det pågældende bortfald af mandat til efterretning, i hvert fald ikke før sagen på ny var blevet henvist til Retsudvalget.

35 Ifølge mødereferatet for forhandlingerne under dette møde den 23. oktober 2000 under punktet på dagsordenen »Meddelelse om ophævelse af Le Pen's mandat« fremsatte formanden for Parlamentet først følgende erklæring:

»Jeg skal oplyse Dem om, at jeg torsdag den 19. oktober 2000 fik officiel meddelelse fra den franske stats kompetente myndigheder om en kendelse, dateret den 6. oktober 2000, fra [Conseil d'État], som afviser den [sag], hr. Jean-Marie Le Pen havde indbragt mod den franske premierministers dekret af 31. marts 2000, gående ud på at nedlægge hans mandat i Europa-Parlamentet.

Jeg skal oplyse Dem om, at jeg siden da har modtaget kopi af den benådningsansøgning, som d'herrer Charles de Gaulle, Carl Lang, Jean-Claude Martinez og Bruno Gollnisch har indbragt for hr. Jacques Chirac, Frankrigs præsident, til fordel for hr. Le Pen.«

36 Hun gav dernæst ordet til formanden for Retsudvalget, som udtalte:

»Fru formand, [Retsudvalget] besluttede efter at have drøftet det på mødet den 15. og 16. maj at anbefale at suspendere meddelelsen på plenarmødet om Parlamentets svar vedrørende nedlæggelsen af hr. Jean-Marie Le Pen's mandat. Jeg understreger, at Udvalget om Retlige Anliggender anbefalede at suspendere denne meddelelse indtil udløbet af den frist, hr. Le Pen havde til at indgive appel til det franske [Conseil d'État] eller appellere dets beslutning. Og jeg citerer fra det brev af den 17. maj, som De selv, fru formand, læste op for plenarforsamlingen.

[Conseil d'État] har — som De har sagt — afvist denne appel, og vi er blevet behørigt orienteret om denne afvisning. Der er således ikke nogen berettiget grund til at udsætte denne meddelelse på plenarmødet, som er korrekt i henhold til den primære ret, nærmere bestemt artikel 12, stk. 2, i [akten af 1976].

Den benådningsansøgning, De nævner, fru formand, ændrer ikke ved denne situation, da det ikke drejer sig om et søgsmål. Som navnet antyder, er det en retsakt fra statsoverhovedet, der ikke berører den franske regerings dekret, som i overensstemmelse med Udvalget om Retlige Anliggenders anbefaling skal meddeles på plenarmødet.«

37 Derefter erklærede Parlamentets formand:

»Som følge heraf tager Europa-Parlamentet, i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, i [akten af 1976] meddelelsen fra den franske regering om bortfaldet af hr. Jean-Marie Le Pen's mandat til efterretning.«

38 Hun opfordrede herefter Le Pen til at forlade mødesalen og udsatte mødet, for at gøre hans opbrud lettere.

39 Ved skrivelse af 23. oktober 2000 anmodede generaldirektøren for Parlamentets Generaldirektorat for Administration Ratti, generalsekretær for Den Tekniske Gruppe for Uafhængige Medlemmer, om at træffe de nødvendige foranstaltninger for, at de kontorer, som sagsøgeren benyttede i Strasbourg og Bruxelles, blev ryddet for dennes personlige effekter, senest henholdsvis den 27. oktober og den »31.« november 2000.

40 Ved skrivelse af 27. oktober 2000 underrettede Parlamentets formand den franske udenrigsminister om, at Europa-Parlamentet havde taget dekretet af 31. marts 2000 til efterretning, og anmodede ham om »i henhold til artikel 12, stk. 1, i [akten af 1976] at meddele navnet på den person, der skulle besætte [sagsøgerens] ledige mandat«.

41 Védrine svarede ved skrivelse af 13. november 2000, at »Marie France Stirbois [skulle] efterfølge [sagsøgeren] på Front national's liste til Europa-valgene«.

42 Ifølge referatet af Parlamentets plenarmøde den 17. november 2000 underrettede næstformanden Onesta, som førte forsædet under mødet, Parlamentet om, at de franske myndigheder havde udpeget Stirbois som medlem af denne forsamling i stedet for sagsøgeren »med virkning fra den 13. november 2000«.

43 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 21. november s.å. anlagde sagsøgeren sag med påstand om annullation af den beslutning, der er truffet i form af en erklæring fra Parlamentets formand den 23. oktober 2000 (herefter »den anfægtede retsakt«).

44 Ved særskilt dokument indleveret samme dag til Rettens Justitskontor har sagsøgeren indgivet begæring om udsættelse af den anfægtede retsakt.

45 Ved skrivelse af 14. december 2000 har Den Franske Republik i henhold til artikel 37 i protokollen vedrørende EF-statutten for Domstolen og i henhold til artikel 115 i Rettens procesreglement fremsat begæring om at måtte indtræde i sagen om foreløbige forholdsregler til støtte for sagsøgtes påstande.

46 Under retsmødet i sagen om foreløbige forholdsregler den 15. december 2000 er Den Franske Republiks intervention formelt blevet tilladt.

47 Som svar på en anmodning fra Retten under retsmødet til den sagsøgte institution har generaldirektøren for Parlamentets Generaldirektorat for Finansforvaltning og Kontrol i en attestation af 18. december 2000 bekræftet, at Le Pen havde »modtaget rejsepenge, dagpenge og alle andre fastsatte godtgørelser [...] indtil sit mandats ophør«. Det er ligeledes blevet bekræftet, at han har modtaget pension fra »Caisse de pensions de l'Assemblée nationale« siden den 21. oktober 2000 og

en godtgørelse ved mandatets ophør fra den 1. november 2000. Desuden har generaldirektøren fastslået, at »halvdelen af godtgørelsen for generelle udgifter er blevet betalt i tre måneder fra den 1. november 2000«, og at »der kan betales sekretariatstillæg i tre måneder, såfremt betingelserne [...] vedrørende medlemmernes udgifter og godtgørelser stadig er opfyldt«.

48 Ved skrivelse af 5. januar 2001 har de franske myndigheder, ligeledes som svar på en anmodning fremsat under retsmødet af Retten, bekræftet, at de fortsat har betalt sagsøgerens vederlag indtil den 24. oktober 2000.

Retlige bemærkninger

49 I henhold til artikel 242 EF og 243 EF, sammenholdt med artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1), som ændret ved Rådets afgørelse 93/350/Euratom, EKSF, EØF af 8. juni 1993 (EFT L 144, s. 21), kan Retten, hvis den skønner, at forholdene kræver det, udsætte gennemførelsen af den anfægtede retsakt eller foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler.

50 Ifølge procesreglementets artikel 104, stk. 2, skal begæringer om foreløbige forholdsregler angive de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget (fumus boni juris). Disse betingelser er kumulative, således at en begæring om udsættelse af gennemførelsen ikke kan tages til følge, når en af dem ikke er opfyldt (Rettens præsidents kendelse af 25.11.1999, sag T-222/99 R, Martinez og de Gaulle mod Parlamentet, Sml. II, s. 3397, præmis 22, og af 2.5.2000, sag T-17/00 R, Rothley m.fl. mod Parlamentet, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 37). Fællesskabets retsinstanser foretager i givet fald også en afvejning af de berørte interesser

(kendelserne i sagerne Martinez og de Gaulle mod Parlamentet og Rothley m.fl. mod Parlamentet, henholdsvis præmis 22 og 37).

Formaliteten

Parternes argumenter

51 Sagsøgeren har anført, at sagen kan antages til realitetsbehandling. Navnlig under henvisning til Domstolens dom af 23. april 1986 (sag 294/83, Les Verts mod Parlamentet, Sml. s. 1339) har han anført, at de af Parlamentets retsakter, som er bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemænd, kan anfægtes under et annullationssøgsmål. Skønt den anfægtede retsakt hidrører fra Parlamentets formand, fremtræder den i form af en meddelelse om, at Parlamentet tager meddelelsen fra den franske regering om bortfaldet af sagsøgerens mandat til efterretning. Da det er åbenbart, at sagsøgeren var medlem af Europa-Parlamentet, indtil den anfægtede retsakt blev udstedt, berører denne ham umiddelbart og individuelt.

52 Den anfægtede retsakt er ifølge sagsøgeren endelig og har retsvirkninger uden for Parlamentets rent interne sfære. Retsvirkningerne af denne retsakt udfolder sig således, at de væsentligt ændrer sagsøgerens retsstilling ved at erklære, at dennes mandat er bortfaldet (Domstolens dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 9).

53 Parlamentet har anført, at begæringen om foreløbige forholdsregler må afvises, da det er åbenbart, at søgsmålet i hovedsagen, som denne begæring udspringer af,

må afvises. Under retsmødet har Den Franske Republik tilsluttet sig Parlamentets opfattelse vedrørende formaliteten i hovedsagen.

54 Parlamentet er af den opfattelse, at det følger af Fællesskabets manglende kompetence, at hovedsagen må afvises, når dets medlemmers manglende valgbarhed følger af national ret. Det har for det første henvist til princippet om, at De Europæiske Fællesskaber kun har en materiel kompetence, der er udtømmende opregnet ved traktaterne, og har under henvisning til artikel 5 EU anført, at det lige som de øvrige institutioner ikke kan handle gyldigt ud over sine beføjelser. I mangel af en ensartet ordning for valg af Europa-Parlamentets medlemmer er akten af 1976 den eneste nugældende fællesskabsretsakt om Parlamentets retsforhold og er baseret på, at nationale bestemmelser om valg af Parlamentets medlemmer opretholdes.

55 Med hensyn til ledighed som følge af en medlemsstats nationale bestemmelser om uforenelighed med mandatet som medlem af Europa-Parlamentet er Parlamentets rolle i henhold til artikel 12, stk. 2, første afsnit, i akten af 1976 begrænset til at tage anvendelsen af de relevante nationale bestemmelser til efterretning. Derfor har Parlamentet, støttet af Den Franske Republik, gjort gældende, at den anfægtede retsakt er uden nogen retsvirkning, da det i henhold til artikel 5 i loven af 1977 i dette tilfælde var den franske premierminister, der var enekompetent på området. Det er derfor dekretet af 31. marts 2000, og ikke den anfægtede retsakt, som indeholder et klagepunkt mod sagsøgeren. Sammenfattende har de anført, at sagsøgeren ikke har indbragt sagen for det rette forum ved at anlægge sag ved Fællesskabets retsinstanser, skønt det tilkom de nationale retter at afgøre tvisten, hvilket Conseil d'État allerede har gjort ved ikke at give Le Pen medhold i den sag, som denne havde anlagt til prøvelse af dekretet af 31. marts 2000.

56 I øvrigt har Den Franske Republik, støttet af Parlamentet, under retsmødet beskrevet Parlamentets kompetence til at udstede den anfægtede retsakt som »mere end bundet«, da denne retsakt har karakter af en rent administrativ formalitet. Da der ikke foreligger nogen retsakt vedtaget af Parlamentet som omhandlet i artikel 230 EF, er det efter deres opfattelse åbenbart, at såvel hovedsagen som denne begæring om foreløbige forholdsregler må afvises.

Rettens bemærkninger

57 I henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 1, første afsnit, kan begæringer om udsættelse af gennemførelsen af en retsakt »kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter begæringen, har anlagt sag til prøvelse af retsakten ved Retten«. Denne regel er ikke en blot formalitet, men forudsætter, at hovedsagen, som begæringen om foreløbige forholdsregler udspringer af, faktisk kan behandles af Retten.

58 Ifølge fast retspraksis bør spørgsmålet vedrørende hovedsagens formalitet i princippet ikke behandles under en sag om foreløbige forholdsregler, da hovedsagens udfald herved kan foregribes. Når det gøres gældende, at det er åbenbart, at den sag, der ligger til grund for begæringen om foreløbige forholdsregler, må afvises, kan det dog vise sig nødvendigt at fastslå, om der foreligger omstændigheder, der gør det muligt umiddelbart at konkludere, at en sådan sag kan antages til realitetsbehandling (Domstolens præsidents kendelse af 11.6.1985, sag 146/85 R, Diezler m.fl. mod ØSU, Sml. s. 1805, præmis 3, af 16.10.1986, sag 221/86 R, De Europæiske Højrepartiers Gruppe mod Parlamentet, Sml. s. 2969, præmis 19, af 27.1.1988, sag 376/87 R, Distrivet mod Rådet, Sml. s. 209, præmis 21, og af 24.9.1996, forenede sager C-239/96 R og C-240/96 R, Det Forenede Kongerige mod Kommissionen, Sml. I, s. 4475, præmis 37; kendelserne i sagerne Martinez og de Gaulle mod Parlamentet og Rothley m.fl. mod Parlamentet, henholdsvis præmis 59 og 44).

59 Artikel 230, stk. 1, EF bestemmer, at Domstolen bl.a. prøver lovligheden af de af Parlamentets retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand. Denne bestemmelse har til formål at underlægge de retsakter, som Parlamentet vedtager inden for EF-traktatens anvendelsesområde, og som kunne gribe ind i medlemsstaternes eller andre institutioners kompetence eller overskride de grænser, som er sat for Parlamentets kompetence, Fællesskabets retsinstansers prøvelse (dommen i sagen Les Verts mod Parlamentet, præmis 25).

60 I det foreliggende tilfælde anfægtes under hovedsagen lovligheden af en »retsakt« i form af en »erklæring« fra Parlamentets formand af 23. oktober 2000, hvorved denne på Parlamentets vegne tager til efterretning, at sagsøgerens mandat er bortfaldet. Ifølge sagsøgeren har Parlamentets formand overskredet grænserne for sin kompetence, idet den anfægtede retsakt kun kunne vedtages af Parlamentet selv. Parlamentet har ikke benægtet, at konstateringen af sagsøgerens mandats bortfald henhørte under dets kompetence, men har i det væsentlige gjort gældende, at da der var tale om en »mere end bundet« kompetence, kunne denne konstatering ske i form af en erklæring som den foreliggende, da den anfægtede retsakt ikke udgør en egentlig »retsakt« som omhandlet i artikel 230 EF.

61 Det bemærkes først, at ifølge fast retspraksis foreligger der retsakter eller beslutninger, der kan gøres til genstand for et annullationssøgsmål som omhandlet i artikel 230 EF, når foranstaltningerne har retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retsstilling, og at akternes eller beslutningernes form derimod principielt er uden betydning for adgangen til at indbringe dem for Fællesskabets retsinstanser i form af et sådant søgsmål (dommen i sagen IBM mod Kommissionen, præmis 9, Domstolens kendelse af 13.6.1991, sag C-50/90, Sunzest mod Kommissionen, Sml. I, s. 2917, præmis 12, og Domstolens dom af 22.6.2000, sag C-147/96, Nederlandene mod Kommissionen, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 25). Det følger heraf, at den omstændighed, at den anfægtede retsakt ikke er vedtaget af Parlamentet, men af dets formand på dettes vegne, ikke berører Le Pen's mulighed for at anfægte dens gyldighed, da den har bindende retsvirkninger.

62 Det bemærkes, at dette for en umiddelbar betragtning er tilfældet.

63 For det første er det ikke prima facie muligt at forkaste sagsøgerens argument om, at det er utænkeligt, at Parlamentets rolle i en procedure, der drejer sig om bortfald af et af dens medlemmers mandat, fortolkes som et tilfælde af en rent bundet kompetence. Det kan nemlig ikke udelukkes, at Parlamentet i hvert fald har kompetence til at kontrollere, om den procedure, der er fastsat i den i dette tilfælde relevante nationale lovgivning, samt i givet fald det pågældende parlamentsmedlems grundrettigheder er overholdt. Ydermere synes en sådan kompetence at følge af ordlyden af forretningsordenens artikel 7, stk. 4, andet

afsnit, som ikke blot bestemmer, at Parlamentets formand anmoder om at blive løbende orienteret om udviklingen af sådanne sager om mandatbortfald, men også, at sagen skal henvises til Retsudvalget, således at Parlamentet kan afgive udtalelse på forslag fra dette udvalg.

64 Desuden kan kun en behandling af sagens realitet gøre det muligt fyldestgørende at tage stilling til sagsøgerens subsidiære argumentation, som dels går ud på, at selv hvis Parlamentets kompetence må anses for bundet, er denne institution som administrativ myndighed fortsat forpligtet til at udtale sig i overensstemmelse med forretningsordenens krav, navnlig kravet om at høre Retsudvalget om enhver anmodning som den foreliggende, der fremsættes af en medlemsstat, og dels, at den retsakt, der således skal vedtages, har specifikke retsvirkninger.

65 For det tredje kan det ikke drages i tvivl, at den anfægtede retsakt berører sagsøgeren såvel individuelt som umiddelbart. Uanset at den har form af en erklæring fra Parlamentets formand, hvorved hun tager de franske myndigheders meddelelse om bortfaldet af sagsøgerens mandat til efterretning, er dens formål klart at iværksætte dette bortfald.

66 Desuden må det konstateres, at den anfægtede retsakt har særlige retsvirkninger for sagsøgeren, såvel med hensyn til fortsættelsen af hans parlamentariske hverv som hans personlige situation. Således har Le Pen for det første kunnet udøve sit hverv som medlem af Parlamentet og endog deltage i forhandlingerne og plenarmøderne indtil mødet den 23. oktober 2000, da den anfægtede retsakt blev taget til efterretning. For det andet fremgår det af korrespondancen mellem Parlamentets formand og den franske regering den 27. oktober og den 13. november 2000 samt af referatet af plenarmødet den 17. november 2000, at sagsøgerens mandat først ophørte med at være ledigt fra den 13. november 2000. Under retsmødet har Parlamentet som svar på spørgsmål stillet af Retten bekræftet, at den 13. november 2000 blev valgt af praktiske årsager, da den franske regering ikke havde angivet nogen dato i sin skrivelse af samme dag. Det synes altså klart, at på trods af den fortolkning af artikel 12 af akten af 1976, som

hævdes af den sagsøgte institution og intervenienten, er sagsøgerens mandat først faktisk bortfaldet tidligst fra vedtagelsen af den anfægtede retsakt.

67 Hvad endelig angår den anfægtede retsakts virkninger for sagsøgerens personlige situation, står det fast (jf. præmis 47 og 48 ovenfor), at Le Pen indtil den 23. oktober 2000 har kunnet oppebære alle de tillæg, som skal udbetales af Parlamentet, og som et medlem af Europa-Parlamentet, der deltager i denne institutions arbejde i Bruxelles og i Strasbourg, normalt modtager, og at hans løn som medlem af Europa-Parlamentet er blevet udbetalt ham af de franske myndigheder indtil den 24. oktober 2000.

68 Følgelig må denne begæring om foreløbige forholdsregler antages til realitetsbehandling.

Fumus boni juris

Parternes argumenter

69 Sagsøgeren har påberåbt sig flere anbringender, som udledes af den anfægtede retsakts angivelige »ydre« og »indre« ulovlighed. I sit mundtlige indlæg har han ligeledes gjort gældende, at hans parlamentariske immunitet er tilsidesat.

70 Først skal der tages stilling til anbringendet om den anfægtede retsakts angivelige »ydre« ulovlighed på grund af, at den procedure, der er fulgt ved dens vedtagelse, ikke skal have været forskriftsmæssig.

71 Sagsøgeren har for det første anført, at overholdelsen af formforskrifter ifølge det almindelige princip om overholdelse af retten til kontradiktion er et væsentligt formkrav (Domstolens dom af 15.7.1970, sag 41/69, ACF Chemiefarma mod Kommissionen, Sml. s. 107, org. ref.: Rec. s. 661). I det foreliggende tilfælde har Retsudvalget ikke hørt sagsøgeren og dennes advokater, før dekretet af 31. marts 2000 blev taget til efterretning under plenarmødet den 23. oktober 2000.

72 For det andet har han gjort gældende, at Parlamentets formand ved i den anfægtede retsakt at udtrykke sig på denne institutions vegne har tilsidesat en af dennes egne beføjelser. Når der er tale om mandatbortfald for et medlem af Parlamentet i henhold til national ret, giver forretningsordenens artikel 19 ikke Parlamentets formand kompetence til at tage dette til efterretning. Parlamentet skal derimod udtale sig ved afstemning under plenarmødet på forslag af Retsudvalget i henhold til forretningsordenens artikel 7, stk. 4.

73 Endelig har sagsøgeren anført, at selv hvis det antages, at Parlamentets kompetence er bundet, skulle en sådan begrænsning ikke have forhindret det i at udtale sig om de franske myndigheders anmodning.

74 Under retsmødet har sagsøgeren fremhævet, at denne konklusion bestyrkedes af sagsøgtes holdning under den korrespondance med de franske myndigheder, som fulgte på Parlamentets oprindelige afslag på at tage dekretet af 31. marts 2000 til efterretning.

75 Han har konkluderet, at betingelsen om fumus boni juris er opfyldt.

76 Den sagsøgte institution har, støttet af Den Franske Republik, bestridt, at Le Pen's argumenter kan opfyldes af denne betingelse.

77 For det første har Parlamentet gjort gældende, at det er åbenbart, at der ikke kan gives sagsøgeren medhold i hovedsagen, fordi der under denne er nedlagt påstand om annullation af en retsakt, der ikke er udgået fra en fællesskabsinstans, men fra en national myndighed; kun de franske myndigheder har kompetence til at udtale sig om bortfaldet af sagsøgerens mandat, hvilket de har gjort i overensstemmelse med deres nationale retsregler. Det følger heraf, at formandens meddelelse den 23. oktober 2000 blot har været en rent administrativ formalitet. At tage dekretet af 31. marts 2000 til efterretning krævede ikke, at Parlamentet spillede en aktiv rolle. Der fandt selvfølgelig ikke nogen afstemning sted den 23. oktober 2000, fordi det drejede sig om at give den pågældende oplysning under plenarmødet.

78 Dernæst har sagsøgte bestridt, at den fulgte procedure, navnlig den omstændighed, at sagen ikke blev henvist til Retsudvalget for anden gang, er i strid med forretningsordenens artikel 7, stk. 4, andet afsnit. Denne bestemmelse omhandler ikke den situation, hvor der, som i dette tilfælde, fremsættes en anmodning om et nyt møde i Retsudvalget efter afslutningen af den pågældende nationale procedure. Formålet med denne bestemmelse er blot at gøre det muligt at følge nationale procedurer, som kan føre til bortfald af et mandat, og at udføre en rent teknisk undersøgelse til fordel for Parlamentet.

79 Desuden har den procedure, der blev fulgt i Retsudvalget under møderne den 4., 15. og 16. maj 2000, ifølge sagsøgte ikke krænket sagsøgerens ret til kontradiktion. For det første var dagsordenerne for dette udvalgs møder offentlige, og for det andet kunne Le Pen personligt have tilkendegivet sin holdning under disse møder.

80 Under alle omstændigheder ville det have været nytteløst at henvise sagen til Retsudvalget endnu en gang, da det allerede havde udtalt sig definitivt om spørgsmålet om bortfaldet af sagsøgerens mandat. Parlamentet har i denne forbindelse gjort gældende, at det fremgår af den skrivelse, som formanden for Retsudvalget den 17. maj 2000 rettede til Parlamentets formand, at udvalget havde anbefalet, at Parlamentet først tog bortfaldet af sagsøgerens mandat til efterretning efter udløbet af fristen for et muligt søgsmål til prøvelse af dekretet af 31. marts 2000 ved Conseil d'État, eller i givet fald efter at dette havde truffet afgørelse.

Rettens bemærkninger

81 Det må først fastslås, at sagsøgeren i virkeligheden påberåber sig tre klagepunkter som led i anbringendet om den anfægtede retsakts »ydre« ulovlighed. Det drejer sig om, at Parlamentets formand ikke havde kompetence til at vedtage denne retsakt, at der ikke forelå et forslag fra Retsudvalget, og at det hævdes, at Parlamentets kompetence ikke, i hvert fald ikke helt, er bundet.

82 Det bemærkes ligeledes, at Parlamentet som svar på spørgsmål stillet under retsmødet har anført, at det efter artikel 12, stk. 2, i akten af 1976 påhvilede Parlamentet og ikke dets formand at tage til efterretning, at mandater bliver ledige som følge af nationale bestemmelser. Det har også bekræftet, at en sådan beføjelse ikke var blevet delegeret til dets formand.

83 Sagsøgte har hævdet, at Parlamentets formand ved den anfægtede retsakt blot har meddelt oplysninger om bortfaldet af sagsøgerens mandat, således som de var blevet givet af de franske myndigheder. Da artikel 12, stk. 2, i akten af 1976 ikke giver Parlamentet noget skøn eller nogen kontrolbeføjelse, med undtagelse af en rent formel beføjelse, med hensyn til, hvordan der i henhold til denne bestemmelse skal reageres på meddelelser givet af medlemsstaterne, ville det have været formålsløst at anmode Parlamentet om at stemme under det pågældende plenarmøde. Under disse omstændigheder var formandens meddelelse af oplysninger, som blev givet, uden at Parlamentet fremsatte nogen indvending, ensbetydende med, at Parlamentet tog det meddelte bortfald af mandat til efterretning.

84 Det må nødvendigvis fastslås, at på trods af den fortolkning efter ordlyden af akten af 1976, som ligger til grund for denne opfattelse, fremgår det, at de af sagsøgeren fremførte argumenter langt fra er grundløse.

85 For det første bemærkes, at det allerede er fastslået med hensyn til spørgsmålet, om nærværende begæring kan antages til realitetsbehandling (præmis 63 ovenfor), at sagsøgerens argument om, at den rolle, som Parlamentet har i henhold til artikel 12, stk. 2, i akten af 1976, ikke er begrænset til en rent administrativ formalitet, ikke kan forkastes.

86 Denne vurdering støttes i det foreliggende tilfælde af Parlamentets holdning; dette har ikke begrænset sig til at undersøge, om Den Franske Republiks meddelelse formelt er forskriftsmæssig. Således har Parlamentets formand ikke anmodet om, at det tog dekretet af 31. marts 2000 til efterretning, så snart den franske regering havde meddelt dette den 25. april 2000, på trods af, at et sådant dekret er umiddelbart eksigibelt i fransk ret. Hun meddelte tværtimod under plenarforsamlingen den 3. maj 2000, at hun havde gjort brug af muligheden i henhold til forretningsordenens artikel 7, stk. 4, andet afsnit, for at henvise sagen til Retsudvalget. Under plenarmødet den 18. maj 2000, og efter at formanden havde udtalt sig til fordel herfor, undlod Parlamentet at stemme om spørgsmålet om bortfaldet af sagsøgerens mandat. Parlamentets formand forsvarede dernæst denne stillingtagen, da de franske myndigheder ved skrivelse af 13. juni 2000 anmodede om, at Parlamentet tog det meddelte bortfald til efterretning »hurtigst muligt«. I skrivelsen af 16. juni 2000 begrundede hun det anfægtede afslag, bl.a. under henvisning til, at dekretet af 31. marts 2000 endnu ikke var blevet endeligt, samt til hensynet til retssikkerheden, i betragtning af de uoprettelige følger af en erklæring om bortfald.

87 Denne reaktion peger for en umiddelbar betragtning i retning af, at Parlamentet ikke anså sig for forpligtet til at tage dekretet af 31. marts 2000 til efterretning, i hvert fald ikke straks. Formanden for Retsudvalget havde nemlig understreget i sin skrivelse af 17. maj 2000, som Parlamentets formand læste op under mødet den 18. maj 2000, at den sag, som sagsøgeren kunne anlægge ved Conseil d'État, kunne være ledsaget af en »anmodning om opsættende virkning i forhold til dekretets effektuering«. På trods af, at det således kunne fuldbyrdes, tog Parlamentet først dekretet af 31. marts 2000 til efterretning, efter at Conseil d'État den 6. oktober 2000 havde truffet afgørelse om ikke at give sagsøgeren medhold i den sag, som denne havde anlagt.

88 For det andet, og uden at det er nødvendigt under behandlingen af denne begæring om foreløbige forholdsregler i detaljer at tage stilling til, hvilken procedure Parlamentet skulle have fulgt ved udøvelsen af den kompetence, som det ifølge sagsøgeren har i henhold til artikel 12, stk. 2, i akten af 1976, bemærkes blot, at det ikke er bestridt, at der ikke fandt nogen afstemning sted under plenarmødet den 18. maj og den 23. oktober 2000 om spørgsmålet om bortfaldet af sagsøgerens mandat, skønt Parlamentets formand under mødet den 18. maj havde erklæret, at Parlamentet var kompetent på dette område. Sagsøgtes argument om, at den anfægtede retsakt måtte anses for blot at være en meddelelse af oplysninger, som ikke gav anledning til nogen indsigelse fra Parlamentets side, kan ikke umiddelbart give grundlag for at forkaste det af sagsøgeren anførte om, at en sådan erklæring skulle have været sat til afstemning for at opfylde kravet i artikel 12, stk. 2, i akten af 1976, hvorefter Parlamentet skal »tage til efterretning«.

89 For det tredje bemærkes med hensyn til sagsøgerens argument om, at i tilfælde af et parlamentarisk mandats bortfald var det obligatorisk, såvel at sagen blev henvist til Retsudvalget, som at dette fremsatte forslag, før Parlamentet tog stilling, fremgår det klart af referaterne af dette udvalgs møder den 4., 15. og 16. maj 2000 og af dets formands meddelelse under plenarmødet den 23. oktober 2000, at udvalget ikke har fremsat noget forslag, der kunne sættes til afstemning. Under disse omstændigheder kan det i betragtning af bestemmelserne i forretningsordenens artikel 7, stk. 4, ikke udelukkes, i hvert fald på dette trin, at den procedure, der har ført til vedtagelsen af den anfægtede retsakt, var behæftet med en væsentlig formmangel, som kan medføre, at den annulleres.

90 Det følger heraf, at anbringendet om den anfægtede retsakts »ydre« ulovlighed er væsentligt.

91 Det må derfor fastslås, at betingelsen om fumus boni juris er opfyldt, uden at det er nødvendigt at tage stilling til, om sagsøgerens øvrige argumenter har en sådan karakter.

Uopsættelighed og interesseafvejning

Parternes argumenter

92 Sagsøgeren har gjort gældende, at såfremt gennemførelsen af den anfægtede retsakt ikke udsættes, vil han lide et alvorligt og uopretteligt tab, fordi han vil blive berøvet sit mandat og således vil blive forhindret i fortsat at varetage det hverv, som han har fået overdraget af sine vælgere. I øvrigt indtrådte tabet ved udstedelsen af den anfægtede retsakt.

93 Efter Parlamentets opfattelse er betingelsen om uopsættelighed ikke opfyldt. Der er ingen hjemmel for at vende tilbage til status quo ante, da årsagen til sagsøgerens mandatbortfald er domme afsagt af franske retter og dekretet af 31. marts 2000.

94 Med hensyn til den pågældende interesseafvejning har Parlamentet anført, at der må foretages en sammenlignende vurdering af på den ene side sagsøgerens interesse i at genvinde sit medlemskab af Parlamentet og på den anden side Parlamentets interesse i at have en lovlig sammensætning, Den Franske Republiks interesse i at få sin valglovgivning overholdt, sagsøgerens suppleants interesse i at undgå uvished om sin egenskab af medlem af Parlamentet samt overholdelsen af kompetencefordelingen mellem Fællesskabet og dets medlemsstater og dermed Fællesskabets offentlige interesse.

Rettens bemærkninger

95 Det fremgår af fast retspraksis, at spørgsmålet, om en begæring om foreløbige forholdsregler er uopsættelig, skal vurderes på baggrund af nødvendigheden af, at der træffes en foreløbig afgørelse for at undgå, at der påføres den part, som

begærer den foreløbige forholdsregel, et alvorligt og uopretteligt tab. Det er denne, som skal dokumentere ikke at kunne afvente afgørelsen i hovedsagen uden at blive påført en sådan skade (Rettens kendelse af 16.7.1999, sag T-143/99 R, Hortiplant mod Kommissionen, Sml. II, s. 2451, præmis 18, og Rothley m.fl. mod Parlamentet, præmis 103).

96 Med hensyn til det foreliggende tilfælde bemærkes, at da varigheden af mandatet for et medlem af Parlamentet er begrænset til fem år (artikel 3, stk. 1, i akten af 1976), og da mandatbortfaldet for sagsøgeren som følge af den anfægtede retsakt gør det umuligt at fortsætte udøvelsen af hans hverv som medlem af Europa-Parlamentet, fremgår det klart, at såfremt den anfægtede retsakt blev annulleret under behandlingen af hovedsagen, ville det af sagsøgeren lidte tab være uopretteligt, såfremt gennemførelsen af denne retsakt ikke udsættes.

97 Desuden bemærkes, at tabet er begyndt at indtræde, da det omtvistede mandatbortfald for sagsøgeren trådte i kraft den 23. oktober 2000, mens hans plads har været besat fra den 13. november 2000.

98 Det følger heraf, at betingelsen om uopsættelighed er opfyldt.

99 På dette trin i sagens behandling påhviler det endnu Retten at foretage en afvejning på den ene side af sagsøgerens interesse i at opnå den begærede foreløbige forholdsregel og på den anden side den interesse, som Parlamentet og Den Franske Republik som den stat, hvis lovgivning er hjemmel for det pågældende mandatbortfald, har i, at den anfægtede retsakt opretholdes.

100 Som led i en sådan vurdering af de foreliggende interesser påhviler det Retten at undersøge, om en eventuel annullation af den omtvistede retsakt ville gøre det muligt at ændre den situation, som retsaktens umiddelbare gennemførelse ville medføre, og omvendt, om udsættelse af retsaktens gennemførelse kan hindre, at

den senere får fuld virkning, såfremt sagsøgeren ikke får medhold i hovedsagen (kendelser afsagt af Domstolens præsident den 11.5.1989, forenede sager 76/89 R, 77/89 R og 91/89 R, RTE m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1141, præmis 15, og af Rettens præsident den 21.3.1997, sag T-41/97 R, Antillean Rice Mills mod Rådet, Sml. II, s. 447, præmis 42, og Rothley m.fl. mod Parlamentet, præmis 112).

101 Med hensyn til det foreliggende tilfælde bemærkes, at skønt det ubestrideligt er af almen interesse, at Parlamentets sammensætning er i overensstemmelse med fællesskabsretten, er det også af almen interesse, at dets medlemmer kan udøve de hverv, som er overdraget dem af deres vælgere, i hele deres mandaters varighed, medmindre disse bliver bragt til ophør under overholdelse af gældende retsregler.

102 Det står fast, at bortfaldet af sagsøgerens mandat har haft virkning fra den 23. oktober 2000 med alle de ugunstige følger, som dette har for ham. I øvrigt bemærkes, at jo længere sagsøgeren fortsat er afskåret fra at udøve det mandat, som han har modtaget ved valget den 13. juni 1999, og hvoraf der kun resterer ca. 3 1/2 år, jo større bliver det lidte tab, som efter sin art er uopretteligt.

103 Under disse omstændigheder kan Parlamentets almene interesse i, at det bortfald af sagsøgerens mandat, der indtrådte i henhold til national ret, opretholdes, ikke veje tungere end sagsøgerens specifikke interesse i at kunne genindtage sin plads i Parlamentet og på ny udøve de offentlige hverv, som er knyttet hertil, indtil der træffes realitetsafgørelse i hovedsagen, medmindre Parlamentet tager det nævnte mandatbortfald til efterretning under overholdelse af fællesskabsrettens regler.

104 I øvrigt bemærkes, at uanset hvor betydningsfuld en interesse Den Franske Republik har i at få sin valglovgivning overholdt af Parlamentet i overens-

stemmelse med den kompetence, som efter dens opfattelse tilkommer medlemsstaterne ifølge artikel 7, stk. 2, og artikel 12, stk. 2, i akten af 1976, står det dog fast, at en sådan interesse er af almen art og ikke kan veje tungere end sagsøgerens specifikke og umiddelbare interesse.

105 Hvad angår sagsøgerens suppleant, Stirbois' interesse, som Parlamentet har påberåbt sig, i, at der ikke er uvished om hendes egenskab af medlem af Parlamentet, bemærkes, at det ikke tilkommer den sagsøgte institution at påberåbe sig interessen hos en person, der til forskel fra Den Franske Republik slet ikke er part i sagen om det mandatbortfald, der anfægtes i hovedsagen. Desuden kan Stirbois' angivelige interesse, skønt den er specifik, ikke veje tungere end sagsøgerens tidligere og større interesse. Under alle omstændigheder har Stirbois udtalt i en skrivelse, som sagsøgeren har oplæst under retsmødet, og hvis ægthed hverken er blevet bestridt af Parlamentet eller af Den Franske Republik, at hun udøvede sit hverv under forbehold af de retsafgørelser, der skulle træffes, herunder den, der træffes i nærværende sag om foreløbige forholdsregler, hvilket er lidet overraskende, da hun tilhørte den samme valgliste i Frankrig ved valget i juni 1999.

106 Endelig bemærkes, at Parlamentets argument om den angiveligt manglende hjemmel for at tillade sagsøgeren at genindtage sin plads i afventning af dommen i hovedsagen, savner grundlag. Det følger af den væsentlige karakter af sagsøgerens anbringende om rækkevidden af Parlamentets kompetence, når det forelægges en anmodning om at tage et mandatbortfald som følge af national ret til efterretning, at såfremt der ikke foreligger en forskriftsmæssig beslutning fra Parlamentet om en sådan anmodning, kan den procedure, der i dette tilfælde kræves, for at sagsøgerens mandat gyldigt kan erklæres for bortfaldet, ikke anses for at være fuldført. Følgelig er sagsøgerens plads aldrig blevet ledig, og der er intet til hinder for, at han kan genindtræde i Parlamentet og genoptage sine parlamentariske hverv.

107 Det følger af det foregående, at alle nødvendige betingelser for at foretage den begærede udsættelse er opfyldt.

Af disse grunde

bestemmer

RETTENS PRÆSIDENT

1) Gennemførelsen af den beslutning, der er truffet i form af en erklæring fra Europa-Parlamentets formand den 23. oktober 2000, udsættes, for så vidt den udgør en beslutning truffet af Europa-Parlamentet, hvorved dette tager bortfaldet af sagsøgerens mandat som medlem af Europa-Parlamentet til efterretning.

2) Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

Således bestemt i Luxembourg den 26. januar 2001.

H. Jung

Justitssekretær

B. Vesterdorf

Præsident